

96,310,820 Kr. Den 1ste April 1893 er vor Statsgæld ifølge det sidste Statsregnskabs Oplysninger 128,563,089 Kr., ubregnet paa samme Maade. Men dertil kommer, at vi i indværende Aar have en Mængde Genbevillinger paa Tillægsbevillingsloven, henved 11 Millioner, der ogsaa ville tynge Balancen ned i Minussiden. Derefter vil den virkelige Tilbagegang, naar man ikke tager Hensyn til Tillægsbevillingen, være 32,250,000 Kr. med et rundt Tal i Aarene 1885—93. Tager man derimod Tillægsbevillingen med, hvad man jo maa gøre, kommer man til et Underflud paa nogle og fyrrethve Millioner i disse Aar. For ikke at holde noget tilbage noterer jeg tillige, at der samtidig er anvendt til Jærnbaner med et rundt Tal 25 $\frac{1}{2}$ Mill. Jeg har Grund til at tro, at det Underflud, jeg her har anført, er rigtigt, thi man kan komme til det samme Tal ad forskellige andre Veje, saaledes ved at drage Kassebeholdningerne — ikke Regnskabsbeholdningerne, men virkelig rentebærende Kassebeholdninger fra hinanden i den samme Tid. Det peger altsammen hen imod nogle og fyrrethve Millioner. Jeg tror, at det er et ganske objektivt Tal, hvad Tal jo helst altid skulle være; det er det Tal, man vil komme til ganske nøgternt.

J og for sig er der jo ikke noget foruroligende i, at Kassebeholdningen var — jeg vil ikke sige nogle og tredstindstve Millioner, thi det var Regnskabsbeholdningen, og de to Ting maa ikke forveksles med hinanden — men nogle og fyrrethve Millioner, da Provisiorerne begyndte, og nu kun er et Par Millioner, saa at der altsaa er sket en Formindstelse med 40 Millioner. Der er naturligtvis andre Ting at tage i Betragtning, naar man vil være helt nøjagtig; det er det, jeg har gjort ved det første Regnestykke, og jeg skal derfor ikke komme videre ind paa det. Naar Tilstanden var god i Befolkningen, var der jo ikke noget at foruroliges ved, men det mener jeg ikke, den er. Jeg vil blandt andet nævne som en Rendsgerning, det, at henved 100,000 Landmænd af forskellig politisk Trosbekendelse, ere blevne enige om at slutte sig sammen og sige, at Landvæsenet ikke kan blive ved at leve paa samme Maade, som det hidtil har levet paa, naar Landmændene ikke skulle gaa deres Ruin i Møde. Jeg skal nu ikke komme ind paa, at der i de sidste 20 Aar er optaget Gæld af over 1 Milliard i Ejendomme, naturligvis baade i Købstæderne og paa Landet. Man kan jo sige, at det gør mindre til Sagen, naar Værdierne virkelig ere blevne forøgede derved, men der er andre og værre Rendsgerninger.

Nu ved jeg meget vel, at man kan sige derimod, som den højtærede Konsejlspræsident siger, at vore Toldindtægter stadig tiltage, og at vore Sparekassers Beholdninger og Kapitaler forøges, hvori skal ligge Beviser for, at Tilstanden maa være ret god. Folk maa altsaa have Forbrugsevne, medmindre de ikke forstaa at have Penge. Dertil vil jeg sige, at det er for mig ikke noget Bevis. Vi vide alle, at Landmændene have maattet kæmpe en meget haard Kamp for at holde deres Produkter oppe. Det har givet Anledning til, at de have maattet anlægge en Mængde Foretagender, forbedre deres Bygninger og Befættninger og deres Jord med, og det har kostet meget Arbejde. Derved har den arbejdende Klasse faaet mere Fortjeneste, hvad jeg for øvrigt ikke misunderden, da jeg erkender, at de faa ikke for meget. Det gælder ikke alene om Landet, men endnu mere om Kjøbenhavn og Byerne, navnlig Kjøbenhavn, til hvilken Indvandringen har været saa enorm, hvad der jo ogsaa følger af de mange store Byggeforetagender, man har haft her inde. Vi vide jo alle, at det er de brede Lag, der give Toldindtægterne, det er derfra, det store Forbrug kommer, men Toldindtægternes Stigning er saaledes intet Bevis for, at Ejendomsbesidderne, de virkelige Ejendomsbesiddere, have det godt; det er kun et Vidnesbyrd om, at man er slaaet ind paa en anden Produktionsmaade, og et Vidnesbyrd om alt det, jeg her har sagt. — Man henviser fremdeles til, at Arveafgiften er stegen. Det er for øvrigt ikke meget, jeg har set det efter, men selv om det var Tilfældet, behøvede det kun at være et Vidnesbyrd om, at der falder visse store Arve, det behøver ikke at være mange smaa, og det tror jeg ogsaa er Tilfældet; det er sikkert nok, at Kapitalen samler sig paa enkelte Hænder. — At hele Tilstanden ikke kan være god, viser sig ogsaa derved, at Kapitelstatssten, som jeg nylig har sammenlignet for 1880 og 1893, var ca. 40 pCt. lavere i det sidste Aar end i det første, og at Ejendomspriserne ligeledes ere dalede med $\frac{1}{3}$. Det er jo noget, næsten alle have været enige om, saaledes at de, der have gjort Gaan i den gode Tid, og som sit Gaan til Halvdelen af det, deres Ejendom da var værd, nu eje lidet eller intet — Jeg skal ikke her komme ind paa Sølv- og Guldmøntfoden, men jeg skal kun give den Oplysning, at Indtægterne for Landet, det vil sige vor Produktion gennemsnitlig i de sidste Aaringer, da vi havde Sølv- og Guldmøntfoden, var noget over 400 Millioner Kr. og nu er omtrent 300 Millioner Kr.